

‘Mengtaalburgemeester’ voor Bildts en stadsfries

ASING WALTHAUS

OUDEBILDZIJL Het Bildts kreeg vorig jaar niet de status van taal. Hoe kun je het dan toch beschermen, nu het Bildt opgaat in een grotere gemeente?

Het Bildts is geen zelfstandige taal, maar een mengtaal, oordeelde de Taalunie. Op basis daarvan wees minister Ronald Plasterk van Binnenlandse Zaken vorig jaar het verzoek af om het Bildts als taal te erkennen. Dat betekent dat het Bildts niet dezelfde overheidsbescherming krijgt als het Fries of het Stellingwerfs (het Nedersaksisch).

Wel kwam er van de Taalunie 10.000 euro voor onderzoek naar de toekomst van het Bildts en andere mengtalen. De eerste stap van dat onderzoek is zaterdagochtend gezet met een symposium in Aerden Plaats in Oudebildtzijl. Dat moet uitmonden in een rapport aan de provincie en uiteindelijk een of andere

vorm van taalbeleid, waarin ruimte gemaakt wordt voor mengtalen.

„We moeten eerst de problematiek van de mengvariëteiten in kaart brengen”, aldus Hans van de Velde van de Fryske Akademy. „Gemeenten zullen niet alleen met Fries- en Nederlandstaligen rekening moeten houden, maar ook met de mengvormgebruikers. Zeker in gesproken vorm.”

Een gemeenschappelijke factor is in elk geval dat zulke tussentalen vrij snel kunnen ontstaan („twee generaties is genoeg”), maar dat ze even snel ook weer verdwenen kunnen zijn.

Misschien is er in de nieuwe gemeente Waadhoeke een ‘streektaalambtenaar’ nodig voor het Bildts, opperde Van de Velde in zijn afsluiting. Eerder had Abel Darwinkel, streektaalfunctionaris voor het Drents, uiteengezet hoe het er daar aan toegaat. Daar zijn bijvoorbeeld ‘taalburgemeesters’, wat voor Friesland wellicht ook iets is. Al zal dan

‘It Bildts is in paradys foar linguïsten’

wel aangegeven moeten worden, hoe lang iemand taalburgemeester is. Want in Drenthe bleek dat de mensen die het doen niet makkelijk plaatsmaken voor een opvolger.

Het symposium ging niet uitsluitend over het Bildts, maar over alle mengtalen in Friesland. Die kunnen allemaal onder druk komen te staan nu de gemeentes groter worden. Binnen de fusiegemeente Waadhoeke, die op 1 januari begint, wordt bijvoorbeeld naast Bildts ook Franeke (een vorm van stadsfries) gesproken.

Naast stadsfries zijn er dan ook nog de mengtalen van de eilanden Schiermonnikoog, Ameland en Terschelling, dat er zelfs drie kent.

Al is het Bildts, volgens Eric Hoekstra van de Fryske Akademy, wel „in paradys foar linguïsten” omdat de meeste mengtalen die bestudeerd worden exotisch zijn, zoals het Michif, een Canadese mengeling van Frans en Cree.

Het Bildts ligt bij wijze van spreken om de hoek en er is al veel studie naar verricht. Zodat we weten dat de woordenschat van het Bildts voorname-lijk op het Hollands is gebaseerd, maar het allerlei grammaticale eigenaardigheden gemeen heeft met het Fries.

Uiteindelijk staat en valt alles met de sprekers, waarschuwde Van de Berg in zijn slotwoord. „Wij kunnen van alles proberen. Maar als het materiaal niet door de gemeenschap wordt gedragen is het voorbij. Een gemeenschap heeft ook de vrijheid om te zeggen, ik doe er niet meer aan mee. Dan is het gedaan. Daar moeten de wetenschapper en de beleidsmaker zich niet al te zeer door gefrustreerd voelen.”